

JOSÉ VRIENS

Roman

SPOKEN UIT
HET VERLEDEN

SPOKEN UIT HET VERLEDEN

Van deze auteur verschenen ook bij
Uitgeverij Zomer & Keuning:

Een plus een is drie *

Morgen is alles anders *

Het huis aan de overkant *

Getekend *

Niet minder *

* Deze uitgave is ook verkrijgbaar als e-book

José Vriens

Spoken uit het verleden

Uitgeverij Zomer & Keuning

ISBN 9789401913522
ISBN e-book 9789401913539
NUR 344

© 2018 Uitgeverij Zomer & Keuning
Postbus 13288, 3507 LG Utrecht

Omslagontwerp Liesbeth Thomas, t4design

www.josevriens.nl
www.zomerenkeuning.nl

Alle rechten voorbehouden

Proloog

‘Begin eens bij het begin,’ stelt Maarten voor. ‘Bij de geboorte van je eerste kindje. Wat kun je je daar nog van herinneren?’

‘Heel veel. Alles.’

‘Mooi.’ Hij maakt een aantekening op zijn blocnote. ‘Ik wil eerst een beter beeld krijgen hoe je leven er toen uitzag en hoe het is verlopen sinds de geboorte van je zoon. Wil je dat voor me doen?’

Ze knikt. Haar man heeft haar hierheen gestuurd. Hij had meer dan genoeg van haar rare fratsen van de laatste tijd. Zo zei hij het. Ze moest zich maar eens laten nakijken en met iemand gaan praten. Misschien heeft ze wel last van een postnatale depressie. Hij denkt echt dat dat kan, ook al zit er negen jaar tussen de geboorte van haar oudste kind en de jongste.

Ze heeft ermee ingestemd om hem een plezier te doen, en nu zit ze dan hier. Bij een psycholoog op verwijzing van de huisarts. Hij vond het ook raar dat ze bij hem kwam, dat merkte ze aan alles, maar haar man drong aan op een doorverwijzing. Hij maakt zich zorgen dat er iets mis is met haar.

Dat ze er zelf iets wijzer van zal worden, verwacht ze niet. Er mankeert niets aan haar. Haar man ziet spoken. Misschien is hij wel degene die tegen een burn-out aanzit en niet zij. Hij heeft het op dit moment zo druk met zijn werk.

De geboorte van hun dochtertje brengt ook een hoop drukte en verandering met zich mee. Na jaren met hun drietjes te zijn geweest, heeft hij nu met een fase te maken die hij niet kent. Alles is nieuw voor hem.

Een postnatale depressie heeft ze vast niet, dat kan ze zich niet voorstellen. Bovendien zou ze dat zelf dan toch het beste weten.

Ze houdt van haar baby, net zo veel als van haar oudste. Ze is niet overmatig bezorgd, of onverschillig. Absoluut niet. Ze gaat op een normale manier met haar dochtertje om. Ze is ook zo lief en echt een gemakkelijk kind. Drinken en slapen, meer doet ze op dit moment nog niet. Heerlijk. Daar kan ze echt van genieten.

‘Hoe oud was je toen je zoon werd geboren?’

‘Zeventien. Dat was in april 2011, 4 april.’

1

‘Persen, Brianna, je bent er bijna,’ gaf Denise, de verloskundige die aan haar bed stond, aanwijzingen. ‘Houd vol, nog even.’

Brianna probeerde te doen wat Denise zei, maar ze was zo moe.

‘Kom op, meisje. Je doet het hartstikke goed,’ klonk de stem van haar moeder naast haar. ‘Nog even doorzetten.’

‘Ik wil niet meer,’ huilde Brianna, ‘het doet zo’n pijn.’

‘Ik weet het, lieverd, maar als je nu gaat persen verdwijnt die pijn. Echt waar.’ Saskia van Meel depde met een vochtige doek het bezwete voorhoofd van haar dochter.

Brianna wist niet of ze haar moeder wel kon geloven, maar probeerde toch te doen wat ze zei. Persen. Nog even. Ergens diep in haar geteisterde lichaam vond ze nog een laatste beetje kracht. Grommend en met dichtgeknepen ogen perste ze om de baby eruit te kunnen krijgen. De pijn moest weg.

En opeens was het voorbij.

‘Hij is er,’ riep Denise verheugd. Ze pakte iets tussen de benen van Brianna vandaan en liet een klein besmeurd wezentje zien. ‘Kijk, oma, je kleinzoon!’

Saskia straalde en huilde tegelijk. Ze kuste haar dochter en bleef haar wang strelen. ‘Je hebt het geweldig gedaan, schat.’

Brianna liet vermoeid haar hoofd zakken. Ze was alleen maar blij dat de pijn verdwenen was en sloot even haar ogen. Doodmoe was ze. Het enige wat ze nu nog wilde was rust. Maar bij het horen van dat eerste kleine kreetje schoten haar ogen open. Haar baby. Haar kindje. Een kleinzoon, had Denise toch gezegd? Ze begon te lachen van pure opluchting. Een jongen!

‘Je hebt alle redenen om te lachen, Brianna. Je hebt een schitte-

rend kindje op de wereld gezet. Een stevige jongen met alles erop en eraan.’ Denise legde een bundeltje op de borst van Brianna. ‘Maak maar eens kennis met elkaar.’

Brianna keek verwonderd naar het wezentje dat op haar borst lag. De vochtige, donkere haartjes, de oogjes dichtgeknepen alsof hij nog niet wilde zien in wat voor wereld hij terecht was gekomen. Piepkleine knuistjes naast zijn gezichtje. Ze streelde met haar vinger over zijn wangetje. ‘Dag Sean, ik ben je mama.’

De afgelopen maanden had ze hem vaak verwenst, gehaat om zijn komst, maar nu hij er eenmaal was, kon ze niets dan liefde voor dit kleine mensje voelen.

‘Heet hij Sean?’ vroeg Saskia. ‘Wat een mooie naam. Dag, kleine Sean.’ Haar gezicht was vlak bij dat van Brianna en ze keek verwonderd naar de baby.

Brianna streek met haar pink over het knuistje dat openging en haar vinger stevig vastgreep. ‘Wat is hij al sterk.’ Ze lachte van opluchting en blijdschap. Het was een jongen!

Ondanks de vermoeidheid van de lange slapeloze nacht kon Brianna niet in slaap komen. In haar hoofd beleefde ze ieder moment opnieuw. Sean had daar geen last van en lag tevreden in zijn bedje naast haar. Hij sliep wel.

Haar ouders waren naar huis gegaan. Zij kwamen vandaag nog een keer terug. Als het goed bleef gaan met Sean en met haar mochten ze aan het einde van de dag zelfs al naar huis.

Met haar telefoon maakte Brianna een foto van de slapende baby en stuurde die naar haar beide vriendinnen.

‘*Meet Sean. Hij is geboren,*’ schreef ze erbij.

Lang hoefde ze niet op antwoord te wachten. Ondanks het vroege tijdstip reageerden haar vriendinnen meteen.

Tess: ‘*Geweldig. Hoe voel je je?*’

Asli: ‘*Super! Wat een dotje!*’

Brianna: ‘*Eigenlijk best goed.*’

Tess: ‘*Deed het pijn?*’

Brianna: ‘*Heel erg. Ik doe dit echt nooit meer.*’

Asli: ‘*Haha, zeg je nu.*’

Tess: *'Snap ik.'*

Brianna: *'De eerste tien jaar in elk geval niet.'*

Tess: *'Wel een jongen. Precies wat je wilde.'*

Asli: *'Hoelang moet je in het ziekenhuis blijven?'*

Brianna: *'Vanavond mag ik waarschijnlijk al naar huis.'*

Tess: *'O, dan kan ik niet komen.'*

Brianna: *'Waarom niet?'*

Tess: *'Training. Maar als het niet te veel uitloopt kom ik nog even. Als je nog wakker bent.'*

Asli: *'Ik probeer te komen. Toen je meldde dat het begonnen was, heb ik gisteren nog vlug iets leuks voor je gekocht.'*

Tess: *'Later.'*

'Leuk. Later.' Brianna legde haar telefoon weer weg toen ze zag dat ook Asli het gesprek had verlaten.

De twee belangrijkste mensen in haar leven waren op de hoogte. Tess en Asli gingen over een uurtje naar school. Dat betekende dat iedereen het straks zou weten. Nou ja, waarom ook niet? De hele school had toch al geweten dat ze zwanger was. Ze was nog net niet tot bezienswaardigheid uitgeroepen.

Haar beide vriendinnen hadden Brianna al die maanden bijgestaan en beschermd. Als er iemand vervelend tegen haar had gedaan, kregen ze te maken met Tess en Asli.

Brianna draaide zich op haar zij zodat ze naar Sean kon kijken. Ze was moeder geworden. Eigenlijk had ze negen maanden de tijd gehad om daaraan te wennen, maar het drong nog altijd niet goed tot haar door. Wel wist ze dat ze nu al van dit hummeltje hield.

Misschien kwamen opa en oma Groede straks nog naar het ziekenhuis. Dat zou leuk zijn. Haar grootouders hadden afkeurend gekeken op het moment dat ze hun moest vertellen dat ze een kindje ging krijgen, maar daarna hadden ze haar ook gesteund. Zij beseften maar al te goed dat je op je zestiende niet voor je lol zwanger werd. Zo hadden de ouders van haar vader er ook over gedacht. Ze werden alle vier jonge overgrootouders.

Langzaam zakten Brianna's ogen dicht en ze gaf toe aan de slaap.

‘Gefeliciteerd met je diploma, meisje. Ik ben trots op je.’ Saskia omhelsde haar dochter en gaf haar op elke wang een klapzoen.

Sean, die net zijn flesje had gekregen van zijn moeder, protesteerde omdat hij in de verdrukking kwam. Brianna lachte opgelucht, legde haar zoontje tegen haar schouder en streelde zijn ruggetje.

‘Dank je wel.’ Brianna was er nog een beetje beduusd van. Het verlossende telefoontje van school dat ze haar havodiploma had gehaald, kwam niets te vroeg. Ze had zich op lopen vreten van de zenuwen. Een hele dag had ze moeten wachten. Onmenselijk gewoon. Zouden die docenten beseffen wat ze hun leerlingen aandeden? Tess had een halfuur geleden het goede bericht al ontvangen en Asli een kwartier daarna.

Maar ze was geslaagd. Ze had haar diploma. Eindelijk. Brianna legde Sean in de box en pakte haar mobiel om de meiden direct een bericht te sturen dat ook zij was geslaagd.

Tess: *Gaan we de stad in om het te vieren?*

Asli: *Congrats. Ik ben al onderweg naar De Hemel.*

Hun stamcafé, De Blauwe Hemel. Het was tijden geleden dat Brianna daar voor het laatst was geweest. In elk geval voor de geboorte van Sean. Daarna had ze niet eens tijd meer gehad om uit te gaan. Studeren voor haar eindexamen, de baby, school. Haar leven leek uit niets anders te hebben bestaan de afgelopen maanden.

‘Mam, mag ik naar De Hemel met de meiden, om het te vieren?’

Saskia keek haar dochter met een glimlach aan. ‘Natuurlijk, ga maar, je hebt het verdiend. Ik zorg wel voor Sean.’

Brianna omhelsde haar moeder, gaf de baby een kus, pakte haar tas en rende naar buiten. Vrij. Voor even. Wat dat betreft miste ze school nu al. Dat waren de enige uren van de dag dat ze niet voor de baby hoefde te zorgen. Dat ze even kon vergeten dat ze moeder was en net kon doen alsof ze een normale tiener was met nog een hele toekomst voor zich.

Niet aan denken. Even genieten en vieren dat ze het felbegeerde diploma op zak had. Nu kon ze echt aan haar toekomst beginnen.

Bij De Hemel waren meer eindexamenkandidaten neergestreken en stonden de fietsen her en der op de brede stoep geparkeerd. De opluchting spatte er bij de meesten vanaf.

Brianna viel Tess en Asli juichend om de hals. Iedereen feliciteerde elkaar. Een groot deel van hun klasgenoten was geslaagd, een enkeling moest nog een jaar terugkomen, en dan waren er nog een paar die een her hadden.

Door de drukte duurde het even voordat de meiden een nulprocentbiertje in hun handen hadden waarmee ze konden proosten op het behaalde succes.

‘Dat hebben we binnen. Ik kan niet wachten tot ik in september mag gaan studeren,’ begon Tess. Ze was net als Asli aangenomen bij een zorgopleiding en wilde de verpleging in.

Brianna knikte met een vrolijk gezicht. Natuurlijk was ze blij voor haar vriendinnen. Alle drie hadden ze na de havo een opleiding in de verpleging willen gaan doen. Het liefst op dezelfde school en met een beetje mazzel vonden ze dan in hetzelfde studentenhuus een kamer. Zo lang mogelijk samenblijven, dat was al enkele jaren hun doel geweest.

De komst van Sean gooide roet in het eten. In elk geval in dat van Brianna. Ze had haar doelen moeten bijstellen.

‘Wanneer begin jij met werken?’ wilde Asli weten. ‘Je mag toch beginnen bij Hoogvliet nu je je diploma hebt?’

Brianna knikte. ‘In maart heb ik daar al gesolliciteerd naar een leerlingplaats. Die baan is binnen nu ik geslaagd ben. Ik ga in het verzorgingstehuis werken terwijl ik via hen een opleiding volg.’

‘Wel gaaf dat ze je toch aannamen terwijl duidelijk was dat je zwanger was. Betalen ze je opleiding volledig?’ vroeg Tess. ‘Kost het jou echt helemaal niks?’

‘Als het goed is niet. De opleiding begint in september. Sean mag op de dagen dat ik werk naar het kinderdagverblijf dat ernaast ligt.’

‘Dat is wel goed geregeld, maar het zal vast zwaar worden. Leren en werken tegelijk,’ verzuchtte Asli. ‘Hoeveel uur ga je werken?’

‘Vierentwintig uur per week. Ik mag 1 juli al op Hoogvliet

beginnen. Vanaf september moet ik dan ook nog twee dagen per week naar school. En de rest moet ik er in de avonduren bij doen. Maar als het goed is, ben ik over drie jaar klaar en heb ik het diploma verzorgende IG.' De vierjarige hbo-opleiding tot verpleegkundige leek haar iets te hoog gegrepen met een baby om zich heen.

'Vet, kom je dan in het weekend naar Rotterdam?' vroeg Tess. 'Dan gaan we daar lekker stappen. Je kunt bij ons blijven slapen.'

'Leuk, doen we,' reageerde Brianna enthousiast, maar eigenlijk wist ze nu al dat daar niets van zou komen. Hoe moest het dan met Sean? Asli leek nog een beetje te begrijpen hoe zwaar het zou worden om te werken, daarnaast te leren en ook nog eens voor een baby te moeten zorgen. Bovendien had Brianna heel andere plannen.

Nu ze haar diploma en een baan had, wilde ze op zichzelf gaan wonen. Weg van thuis. Het benauwde haar daar te veel. Haar moeder was een lief mens, maar ze vond dat ze alles beter wist en kon. Het moest op haar manier gebeuren, een andere was niet goed. Dat botste nogal eens.

'Hebben jullie zin om morgen mee te gaan kijken naar een appartement?' vroeg Brianna.

'Ga je het huis uit?' Tess keek haar verbaasd aan. 'Het is toch veel gemakkelijker om thuis te blijven wonen, zeker als je gaat studeren?'

'Waarom? Jullie gaan toch ook op kamers? Ik wil op mezelf gaan wonen.'

'Vet. En Sean dan? Blijft hij bij je ouders?'

'Natuurlijk niet. Sean is toch mijn kind?' Begreep Tess dat echt niet? 'Ik mag morgen een appartement bezichtigen. Het is niet heel erg groot, maar ook niet zo duur en als het goed is, heb ik zelfs recht op huurtoeslag.' Haar vader had haar geholpen alles goed uit te zoeken. Ze had recht op heel wat toeslagen als ze het op de juiste manier aanpakte. Omdat ze nu nog maar zeventien was, was niet alles even vanzelfsprekend als voor een achttienjarige, maar met een kind lag het weer net iets anders. En daar hielp hij haar mee.

‘Ik moet morgen de hele dag werken,’ zei Asli met een teleurgestelde blik. Ze had een baantje in een supermarkt.

‘Ik heb afgesproken met Ron, maar pas om één uur. Hoe laat ga je?’ Tess pakte haar mobiel en begon te tikken.

‘Om tien uur. Ga je dan mee?’ Haar vader zou meegaan, maar Brianna had er ook graag een vriendin bij.

‘Best,’ knikte Tess, ‘waar is het?’

‘In de Molenstraat.’

‘Ga je dáár wonen? Met een baby?’ Asli keek haar stomverbaasd aan.

‘Als ik hem krijg wel.’ Ze begreep de reactie van haar vriendin wel. Het was geen straat waar ze graag zou willen wonen als ze een keuze had: druk, midden in het centrum, niet al te goed bekendstaand. Maar het was beter dan niks. Ze wilde echt weg bij haar ouders. ‘Ik sta wel ingeschreven voor een huurwoning, maar het kan lang duren voordat ik ook iets krijg.’

‘Je zit in ieder geval dicht bij de stad.’ Tess haalde haar schouders op. ‘Dan crashen we bij jou als we hier uitgaan. Dan hebben we ook dat gezeur van de ouwelui niet als we te laat thuis zijn. En we kunnen indrinken bij jou.’

‘Ik vind het super voor je dat je op jezelf wilt gaan wonen, maar nu hoef je nergens voor te zorgen,’ hield Asli haar vriendin voor.

‘Nou, nergens,’ protesteerde Brianna. ‘Ik zorg zelf voor Sean, hoor.’

‘Dat weet ik wel, maar je moeder doet de was, ze kookt, poetst, doet boodschappen.’

‘Ik help heus weleens. Mijn moeder werkt toch ook een paar dagen in de week. Alsof ik thuis nooit iets hoef te doen omdat ik enig kind ben.’ Dat stak. Ook oma Groede had haar dat voorgehouden toen Brianna haar had verteld dat ze op zichzelf wilde gaan wonen, maar die mensen leefden nog steeds in het verleden en dachten dat je een hele dag met het huishouden bezig was. Het lukte haar heus wel.

Asli was de oudste van vijf kinderen en moest meehelpen in het gezin. Zij wist vast wel waar ze het over had, maar Sean was een

baby. Ze waren maar met hun tweetjes.

Brianna voelde haar telefoon in haar tas trillen en pakte hem eruit. Haar moeder.

‘Sorry dat ik je moet storen,’ begon haar moeder, ‘maar ik moet gaan werken. Dat was ik even vergeten. Kom je naar huis?’

‘Hè, mam, dat meen je niet?’ riep Brianna uit.

‘Sorry, ik heb er niet meer aan gedacht dat ik vanmiddag geruild heb met een collega. Kom je?’

‘Ja, ik kom eraan.’ Brianna stopte haar telefoon terug en dronk snel haar bier op. ‘Ik moet naar huis, mijn moeder moet gaan werken. Was ze even vergeten te vertellen.’ Ze trok een grimas.

‘Hè, balen. Dan kun je vanavond zeker ook niet mee naar de eerste fuiven?’ wilde Tess weten.

‘Dat zit er niet in. Mijn vader heeft twee linkerhanden als het op baby’s aankomt.’

‘Breng hem naar je oma,’ bedacht Asli. ‘Oppas genoeg als je het mij vraagt.’

Dat was wel zo. De grootouders aan beide kanten waren nog jong genoeg – opa Van Meel was de oudste met zijn tweeënzeventig – om op te kunnen en willen passen, toch maakte Brianna daar niet graag misbruik van om uit te kunnen gaan. Alleen als het echt nodig was, bracht ze Sean bij hen. Wie weet hoe vaak ze hen nog nodig had de komende tijd.

‘Ik zie wel. Stuur maar een bericht als je ergens bent.’ Brianna omhelsde haar vriendinnen voordat ze zich een weg naar haar fiets baande.

De paar weken die Brianna nog had voordat ze moest gaan werken, besteedde ze aan het opknappen en inrichten van haar appartementje. Groot was het niet. Een woonkamer met een klein keukenblok. Een slaapkamer en een kleine badkamer met douche, wasbak en toilet. Hier zou ze voorlopig gaan wonen.

Vergeleken met haar huidige overvolle slaapkamer was het een vooruitgang, maar hier zou het ledikant van Sean evengoed bij haar op de kamer staan.

In de kringloopwinkel vond ze een voordelige tafel met vier

stoelen en van haar ouders kreeg ze een kookplaat en een tweezitsbank. Haar bureau, het bed en de spullen van Sean verhuisden mee. De opa's en oma's keken hun kasten na en kwamen met genoeg overbodig geworden serviesgoed, glaswerk, pannen en bestek om wel drie gezinnen van te kunnen voorzien. Van hen samen kreeg Brianna ook een wasmachine en een koelkast, zodat het huisraad al snel compleet was. De spullen voor de baby waren grotendeels krijgertjes, tweedehands of geleend.

Het werd een samenraapsel van stijlen, maar het was haar eigen huisje. Met Sean in haar armen liep Brianna zo trots als een pauw rond in het appartement nadat alles op zijn plek stond en haar ouders waren vertrokken. Vanaf vandaag woonde ze op zichzelf. De koelkast was gevuld, de kasten ingeruimd: ze was er klaar voor.

‘Hier wonen we nu, Sean,’ vertelde ze aan de baby. ‘Jouw spulletjes zijn er ook. Daar is je box en je wipstoeltje.’

Zo kletsend tegen de baby liep ze door het appartement. Ze bleef voor het raam staan dat uitkeek op de straat beneden hen. Driehoog zat ze hier. Al haar spulletjes waren via een paar smalle trappen naar boven gebracht. Op de verdieping onder haar was het kantoor en helemaal beneden de bijbehorende winkel in cadeauartikelen.

De kinderwagen van Sean stond beneden bij de deur, evenals haar fiets. Het zou vast wel lukken om hier een gezellig thuis te creëren. Brianna was vastbesloten er een succes van te maken en haar ouders te laten zien dat ze het echt wel aankon in haar een-tje.

De **spoken** uit haar verleden laten haar pas los als ze ze onder ogen ziet

Brianna heeft op haar zeventiende een kind gekregen en heeft sindsdien alles op alles gezet om voor hem een zo goed mogelijk leven op te bouwen. Ze werkt, leert daarnaast en zorgt voor haar zoontje Sean. Een relatie lijkt er voor haar niet in te zitten, totdat Karst in haar leven komt. Deze collega van het verzorgingstehuis is de man van haar dromen. Maar haar onverwerkte trauma's staan een zorgeloze liefde in de weg, en dat wordt alleen maar erger als Brianna in verwachting raakt.

Spoken uit het verleden is een aangrijpende roman waarin José Vriens een onthutsend realistisch beeld schetst van de impact die een jeugdtrauma kan hebben op iemands leven. Tegelijkertijd gaat ze uit van de kracht van mensen, en geeft ze de lezer mee: er is altijd hoop.

ISBN 978 94 0191 352 2 NUR 344

9 789401 913522

www.zomerenkeuning.nl

Z&K